

Nr 145

Av herr Gomér m. fl., om viss utbyggnad av rehabiliteringsverksamheten.

(Lika lydande med motion nr 113 i Första kammaren)

Värdet av en kvalitativt god och tillräckligt omfattande rehabiliteringsverksamhet, som avser att i största möjliga utsträckning återanpassa dem som till följd av sjukdom, olycksfall eller annan orsak fått nedsatta förutsättningar till ett normalt liv, kan inte nog understrykas. Dessvärre måste dock konstateras att rehabiliteringsverksamheten i vårt land inte motsvarar de befintliga behoven. En upprustning och utbyggnad på hela det vida fält som beröres av rehabiliteringsverksamhet i vid mening bör komma till stånd. De institutioner som har möjlighet att göra kvalificerade och grundläggande insatser vid rehabiliteringsverksamhetens utbyggnad måste därvid tillmätas stor betydelse, emedan dylika insatser, främst forskning och utbildning, är avgörande för verksamhetens utveckling både kvalitativt och kvantitativt.

I motioner till 1963 års riksdag hemställdes om olika åtgärder i syfte att främja och vidga den medicinska rehabiliteringen m. m. Av vederbörliga utskottsutlåtanden och i anledning av motionerna avgivna remissutlåtanden framgår bl. a. att vederbörliga medicinska instanser delar den i motionerna framförda uppfattningen att en professur i rehabiliteringsmedicin bör inrättas och uppmärksammandet av rehabiliteringsaspekten i den medicinska undervisningen även i övrigt bör främjas samt att dessa spörsmål kunde förväntas att inom en nära framtid komma under Kungl. Maj:ts prövning, bl. a. emedan förslag till ny generalplan för karolinska sjukhuset är att vänta inom kort. Vederbörande utskott förutsatte att olika i motionerna berörda spörsmål härvid skulle komma att uppmärksammas.

Dessvärre måste emellertid konstateras att den förståelse och positiva inställning som sålunda ådagalagts icke återspeglas på de punkter i årets statsverksproposition som är av särskild betydelse i sammanhanget. Främst gäller detta vissa anslag till karolinska sjukhuset och statens arbetsklirik. En utbyggnad av kapaciteten bör komma till stånd även vid andra medicinska institutioner av betydelse för rehabiliteringsverksamheten, men i nuvarande läge får de båda nämnda institutionerna tillmätas särskild betydelse.

Den avdelning vid karolinska sjukhuset som är av största betydelse i detta sammanhang är avdelningen för fysioterapi och medicinsk rehabilitering. Det får bl. a. förutsättas att ovannämnda professur kommer att inrättas vid denna avdelning. Direktionen för sjukhuset har hemställt att avdelningen skall erhålla en personalförstärkning genom inrättande av två tjänster som sjukgymnaster i Ae 14, en tjänst som terapiföreståndare i Ae 13 och två tjänster som arbetsterapeuter i Ae 10. Härav har departementschefen tillstyrkt inrättande av en sjukgymnasttjänst samt tjänsten som terapiföreståndare.

I sin motivering har sjukhusdirektionen framhållit att behovet av sjukgymnaster ingalunda är täckt. Kraven på rörelsebehandling har ökat vid så gott som samtliga kliniker. Särskilt vid psykiatriska kliniken och kirurgiska klinikerna är svårigheterna stora. Vidare har ett mycket stort behov arbetsterapi hos ineliggande patienter fått lämnas obeaktat. En ökning av terapipersonalen är nödvändig också med hänsyn till ineliggande patienters behov av medicinskt inriktad arbetsprövning och arbetsträning.

Vad som sålunda ur vårdsynpunkt anförts av direktionen måste enligt vår mening beaktas. Härjämte får den åsyftade personalökningen ses som ett led i den allmänna upprustning som bör komma till stånd med hänsyn till den roll avdelningen bör spela inom den rehabiliteringsmedicinska utbildningen. Vi föreslår därför att riksdagen bifaller sjukhusdirektionens framställning till förevarande del.

Statens arbetsklirik i Stockholm måste tillmätas stor betydelse i dessa sammanhang. Den är den enda institution i landet med möjligheter till kvalificerad arbetsprövning och därmed sammanhängande forskning och utbildning. I fråga om arbetsprövningen kan nämnas att behovet av kvalificerad arbetsprövning av arbetsmarknadsstyrelsen uppskattats till 1 500 fall per år, medan kliniken nu torde kunna ta emot endast 150—200 fall per år. Beträffande forskningen bör uppmärksammas att kliniken med nödvändighet kommer att spela en betydelsefull roll vid upprustning och utbyggnad av rehabiliteringsverksamheten, bl. a. genom att utarbeta metoder för systematisk arbetsprövning och arbetsträning m. m. vid träningsverkstäder och liknande inrättningar. I utbildningshänseende kan nämnas att kliniken nu utnyttjas för föreståndare och arbetsledare inom arbetsvården, för besök, föreläsningar och demonstrationer för medicine kandidater samt för kurser för sjukgymnaster och vissa sjuksköterskor m. m. Både med hänsyn till det akuta vård- och behandlingsbehovet och ur forsknings- och utbildningssynpunkt får det således anses synnerligen angeläget att kliniken erhåller tillräckliga resurser.

Klinikens styrelse har för budgetåret hemställt om ett anslag av 775 000 kronor, vilket jämfört med anslaget för innevarande budgetår innebär en ökning med 145 000 kronor. Ökningen avser främst personal, forskning och omkostnader i övrigt. Departementschefen har biträtt en ökning med en-

dast 23 000 kronor avseende personalförändringar och omkostnader i övrigt. Med hänsyn till den betydelse verksamheten vid kliniken har kan inte detta godtagas. Vi föreslår att klinikstyrelsens framställning bifalles av riksdagen.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid sin behandling av femte huvudtiteln måtte

a) till *Karolinska sjukhuset*: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 67 218 000 kronor; samt

b) till *Statens arbetsklirik i Stockholm* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 775 000 kronor.

Stockholm i januari 1964

David Gomér

Rune Gustavsson

Harry Wahrendorff

Johannes Antonsson

i Alvesta